

Hannu Salokorpi

14.9.2010

Oikeusministeriö
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Oikeusministeriö

16.09.2010
ad 11/41/2010
Lari

Lausuntopyyntö OM 11/41/2010

SÄÄTIÖLAINSÄÄDÄNNÖN KEHITTÄMISTÄ KOSKEVA ARVIOMUISTIO

Oikeusministeriö on pyytänyt 28.6.2010 päivätyllä kirjeellä Raha-automaattiyhdistykseltä lausuntoa säätiölainsäädännön kehittämistä koskevista arviomuistioista. Lausuntopyynnön johdosta Raha-automaattiyhdistys esittää seuraavaa.

Raha-automaattiyhdistys (RAY) on arpajaislain (1047/2001) 12 §:n 2 momentissa tarkoitettu rahapeliyhteisö, joka on saanut valtioneuvoston myöntämän rahapeliluvan raha-automaattien käytettävänä pitämiseen, kasinopelien toimeenpanemiseen ja pelikasinotoiminnan harjoittamiseen. RAY:n tuotto on säädetty em. lain 17 §:n 2 momentin ja 22 §:n mukaan käytettäväksi avustusten myöntämiseen oikeuskelpoisille yleishyödyllisille yhteisöille sekä säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen. RAY:n tehtäviin kuuluu raha-automaattiavustuksista annetun lain (1056/2001) mukaan myös avustusten käytön valvonta. Edellä esitetty huomioon ottaen lausunnossa rajoitetaan tarkastelemaan säätiölainsäädännön kehittämistä vain em. näkökulmasta. Lausunto on jäsenneilty pyydetyn mukaisesti arviomuistion otsikointia noudattaen.

RAY kannattaa säätiölainsäädännön uudistamista, ja näkee uudistuksella useita selkeyttämistehtäviä. Säätiöillä on merkittävä asema RAY:n avustustoiminnassa, sillä raha-automaattiavustuksia myönnetään vuosittain noin 90 säätiölle.

Säätiölainsäädännön uudistuksen rajaukset

Kokonaisuudistus

RAY näkee tarvetta erityisesti säätiöiden toiminnan valvontaan liittyvien säännösten tehostamiselle sekä vero-oikeudellisten kysymysten sääntelyn uudistamiselle. RAY kannattaa säätiölainsäädännön kokonaisuudistusta, mutta näkee, että keskeiset uudistustarpeet – kuten säätiöiden valvonnan tehokkaampi järjestäminen – tulisi toteuttaa aikataulusyistä osittaisuudistuksena.

Säätiöoikeudellinen uudistus

RAY katsoo, että vero-oikeudelliset kysymykset on kuitenkin tarkoituksenmukaista rajata tämän uudistuksen ulkopuolelle, koska verojärjestelmä toimii säätiöiden ja yhteisöjen toimintamuodoista erillisenä.

Säätiölainsäädäntö, käytäntö ja oikeudellisen nykytilan arviointi

Säätiön yleinen määritelmä

Säätiön yleisestä tunnusmerkistöstä tulisi RAY:n näkemyksen mukaan säätää yleisellä tasolla laissa; esimerkiksi siitä, mitä säätiöllä tarkoitetaan.

Säätiön tarkoitus ja toiminta

RAY pitää tärkeänä, että säätiön perustaminen on jatkossakin sidoksissa hyödyllisyys – käsitteeseen. Kunkin säätiön perustamisvaiheessa tulisi pohtia riittävästi kyseisen toiminnan järjestämisen vaihtoehtoisia oikeudellisia muotoja. Eräissä tapauksissa perustellumpaa olisi toiminnan harjoittaminen yleishyödyllisenä yhdistyksenä taikka voittoa tuottamattomana osakeyhtiönä kuin säätiönä.

RAY näkee ongelmallisena sen, että säätiökentässä on ns. toiminnallisia säätiöitä, joiden toiminta lähentelee yhdistys- tai yritystoimintaa. RAY:n näkemyksen mukaan säätiöiden ei tulisi lähtökohtaisesti harjoittaa lainkaan liiketoimintaa. Mikäli tätä ei katsota mahdolliseksi, vähimmäisedellytyksenä säätiön harjoittaman liiketoiminnan tulisi olla muusta toiminnasta selkeästi erotettua eli yhtiöitettyä.

Säätiöpääoma

Säätiöomaisuuden vähimmäisarvon korottaminen nykyisestä 25.000 eurosta selventäisi RAY:n näkemyksen mukaan säätiön ja aatteellisen yhdistyksen eroa, ja samalla mahdollistaisi sen, että säätiön omat pääomat eivät tyrehtyisi heti sen toiminnan alkuvaiheessa.

Säätiön hallinto

Hyvä hallinto

RAY kannattaa, että hyvästä hallintotavasta säätiöiden hallinnossa otettaisiin säännökset lakiin. Muun muassa säätiöiden läpinäkyvyyttä tulisi lisätä esim. säätiön julkistaman informaation laajuutta lisäämällä. Myös riippumattomuutta ja esteellisyyttä koskevista velvoitteista tulisi säätää laissa.

Hannu Salokorpi

14.9.2010

Yleiset periaatteet; huolellisuus- ja lojaliteettivelvoite

RAY näkee tarpeelliseksi säätiön johdon huolellisuus- ja lojaliteettivelvollisuutta koskevien periaatteiden selventämisen. Säätiöiden ollessa tavallaan isännättömiä – toisin kuin yhdistykset ja yritykset – olisi painavia perusteita saattaa mm. säätiöiden ilmoitusvelvollisuutta koskevat säännökset samalle tasolle yritysten kanssa esimerkiksi sanktioimalla Patentti- ja rekisterihallitukselle tehtävien ilmoitusten tekemättä jättäminen.

Muut orgaanit ja niiden tehtävät

RAY ei katso tarpeelliseksi sitä, että lainsäädännöllä rakennettaisiin tarkempia toimielimiä säätiön sisälle.

Säätiövalvonta***Julkinen valvonta***

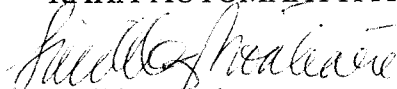
Koska säätiöiden nykyistä valvontaa ei voida pitää riittävänä, RAY kannattaa valvonnan tehostamista. RAY:llä on joka tapauksessa valtionapuviranomaisena sen tuotosta myönnettyjen avustusten valvontatehtävä. Säätiön talouden ja toiminnan nykyistä kattavampi valvonta turvaisi osaltaan myös niitä raha-automaattiavustusten käytölle asetettuja tavoitteita ja ehtoja, jotka sisältyvät arpajaislakiin ja raha-automaattiavustuksista annettuun lakiin.

Tilintarkastus

Jos säätiön tarkoituksen toteuttamista välittömästi edistävä liiketoiminta jatkossakin sallitaan, RAY katsoo, että kirjanpito- ja tilintarkastuslain säännöksiä tulee soveltaa nykyistä tiukemmin. RAY näkee tärkeäksi sen, että säätiön omiin tarkastuksesta tuottamiin raportteihin, koskien mm. varojen käyttöä, voi luottaa.

Parantaakseen asian nykytilaa RAY esittää, että säätiöllä tulisi aina olla velvollisuus mm. laatia konsernitilinpäätös sekä käyttää hyväksyttyä tilintarkastajaa. Lisäksi RAY näkee tarkoituksenmukaiseksi, että säätiön toiminnan tarkoituksen toteutumiseen liittyvää informaatiota lisättäisiin ja sen sisältöä kehitettäisiin. Esimerkiksi toimintakertomuksen sisältöä voisi harkita kehitettäväksi.

RAHA-AUTOMAATTIYHDISTYS

Sinikka Mönkäre
toimitusjohtaja

Hannu Salokorpi
varatoimitusjohtaja